

פתח מילוט: האם ישראל תוכל לאפשר לעזתים לעזוב מרצון לחו"ל?

בצל המלחמה נגד חמאס, הדעות חלוקות בנוגע לטיפול הדרוש באוכלוסייה בעזה • הרמב"ם מלמד שיש להותיר נתיב בריחה לעיר במצור, בעוד הדין הבינלאומי פחות ברור ונתון לפרשנות • מומחית לדיני מלחמה: "אם תהיה יותר שליטה על השטח, אפשר לחשוב על זה. אבל אני רואה בזה פתרון רחב"

יפעת ארליך / 20.12.23

[...]

האם לא הגיעה העת שישראל תאפשר פתח מילוט דרכה למי שמבקש לברוח מאימת המלחמה? האם זה אפשרי טכנית? ומה אומר על כך הדין הבינלאומי? נתחיל מהשאלה האחרונה. בשונה מהדין ההלכתי הנוקב, הדין הבינלאומי הרבה פחות ברור ונתון לפרשנות. "מצור הוא מעשה לא בלתי חוקי מבחינת המשפט הבינלאומי", אומרת עו"ד פנינה שרביט-ברוך, מומחית לדיני מלחמה, חוקרת בכירה במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), לשעבר ראשת מחלקת הדין הבינלאומי בצה"ל בדרגת אל"מ.

"אבל המצור צריך להיות על לוחמי האויב, לא על אוכלוסייה אזרחית. מותר להרעיב את לוחמי האויב, אבל אסור להרעיב את האוכלוסייה. יש גם אופציה לתת לאזרחים שמעוניינים בכך לעזוב את האזור הנצור. אם זה אפשרי, זה חוקי. כשאנחנו מדברים על כל הרצועה ולא רק על אזור בתוכה, שכוללת את סגירת הנתיב הימי, המונח המדויק יותר ממצור הוא 'בלוקדה'".

"בלוקדה" על פי ההגדרה היא הסגר, ניתוק קשרי התחבורה לאזור מסוים על ידי כוח צבאי כדי להכניעו או לכפות עליו תנאים. שרביט-ברוך מסבירה כי גם בלוקדה מחייבת הכנסת ציוד הכרחי כמו מים, מזון וציוד רפואי כדי לשמור על שרידות האוכלוסייה. "במישור המשפטי-אזרחי אפשר להתנות את הסיוע ההומניטרי בכך שהוא לא יגיע לידי כוחות האויב אלא לאוכלוסייה. אם בכל זאת זה מגיע לאויב, יש אולי לכאורה אפשרות לא להעביר, אבל שוב, כל עוד לא גורמים להרעבה. ישראל מאפשרת כרגע אפילו יותר ממה שהדין הבינלאומי מחייב, כי לא הכל זה שאלה משפטית. יש עוד שיקולים, למשל: הלחץ הבינלאומי על ישראל אם המשבר ההומניטרי ברצועה יחריף והיחסים האסטרטגיים שלנו עם ארה"ב. יש גם שיקול שזה עלול לפגוע בחטופים, שרעב יגרום לכך שגם להם לא יהיה מזון. באופן כללי, אין לישראל אינטרס להחמיר את המשבר ההומניטרי ברצועה, בייחוד שבסוף הוא יתגלגל לפתחנו".

...

לראיון המלא:

<https://www.israelhayom.co.il/magazine/hashavua/article/14981154>